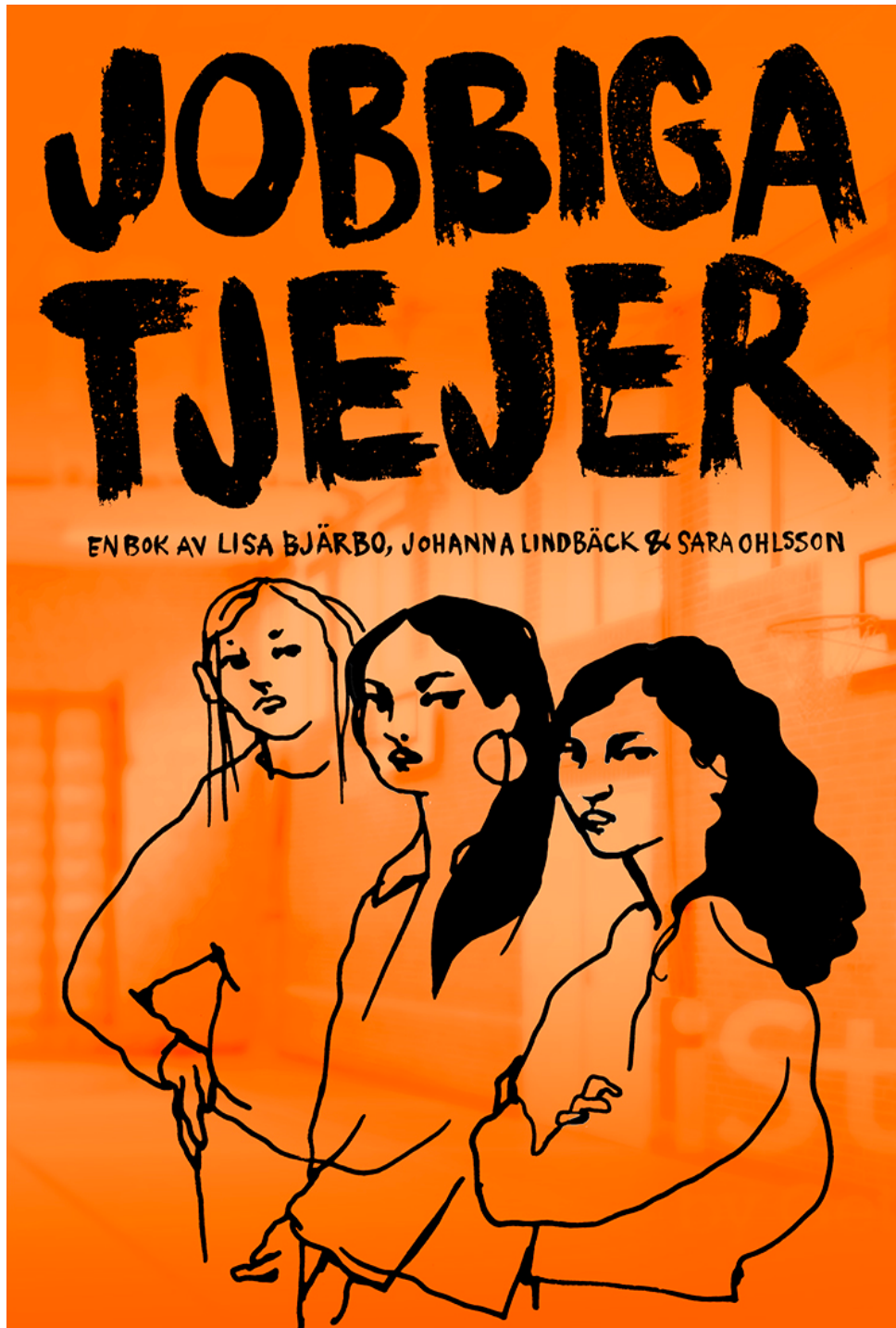

LÄRARHANDLEDNING

Jobbiga tjejer

av Lisa Bjärbo, Johanna Lindbäck & Sara Ohlsson

”På Frejaskolans högstadium är stämningen minst sagt spänd. Tjejerna har upptäckt att de inte behöver stå ut med vilka orättvisor som helst, och killarna har upptäckt att de tycker att tjejerna är skitjobbiga. Och så händer något som ökar spänningarna ytterligare – skolans gympasal brinner ner. Det tar inte lång tid innan ryktesspridningen på skolan, och i hela samhället, är i full gång. Kan branden ha varit anlagd? Och vem var det i så fall som gjorde det? När misstankarna vänds mot Eleni bestämmer hon, Tilde och Jasmine att de måste ta reda på sanningen.”

Jobbiga tjejer är uppföljaren till *Fula tjejer*. Böckerna går att läsa fristående, men de utspelar sig kronologiskt i samma miljö och med samma karaktärer.

I den här lärarhandledningen finns övningar att jobba med i klassen samtidigt som ni läser *Jobbiga tjejer*. Du som är lärare kan välja ut enstaka frågor eller ett helt block som du tycker passar din klass. Diskutera, skapa, hitta kopplingar till andra ämnen eller lär er mer om jämställdhet, bränder eller ryktesspridningens mekanismer tillsammans – möjligheterna är många!

Tjejerna i boken går i åttan, och boken passar bäst att läsa från åk 7 och uppåt. Lycka till!

/Johanna, Lisa och Sara

Kapitel 1–18

Läs avsnittet först och diskutera efteråt

1) Läs kapitel 1–3. Beskriv de olika huvudpersonerna.

- Vad får vi veta om dem?
- Hur känner de varandra? Hur är deras relation?
- Vad får vi veta om vad som hänt dem innan boken börjar?

2) Vad får vi veta om Abbe? Vad har hänt för honom sen "allt med Fula tjejer-kontot"?

3) Beskriv Jasmynes respektive Tildes känslor för branden. Hur skiljer de sig åt?

4) Hur är läget mellan Amir och Jasmine? Vad har deras relation för status?

5) Beskriv stämningen mellan tjejerna och killarna. Använd gärna konkreta exempel!

- Varför har det blivit så här?

6) Det börjar en ny lärare på skolan, Emma. Hon blir också klassens nya mentor.

- Hur verkar Emma skilja sig från de andra lärarna?
- Tjejerna tänker att Emma har en lektion på sig att sätta tonen. Går det så snabbt? Håller du med?
- Vad sätter hon för ton?

7) Första skoldagen efter jullovet berättar rektorn om ett projekt om jämställdhet, hon säger att skolan behöver det och Tilde blir glad.

- Tycker du att Frejaskolan verkar behöva ett sånt projekt? Varför/varför inte?

- Håller du med om att jämställdhetsprojekt är "tjejgrejer"?
- Emma säger att det berör alla. Håller du med? Varför/varför inte?
- Vad tycker du om killarnas respektive tjejernas förslag när de spånar förbättringar under lektionen om jämställdhet?
- Finns det någon särskild tjejtoa på din skola? Borde det finnas? Motivera ditt svar!

8) På vilket sätt blir Eleni utpekad i Facebook-gruppen Vi i Gnesta?

9) Varför är Tilde så nervös inför Pontus fest?

- Hur gör man *inte* fiasko på en fest?
- Hur väl lyckas Tilde, tycker du?

10) Vad tror du orsakade branden i gymnasalen? Varför tror du det?

Kapitel 19–40

Läs avsnittet först och diskutera efteråt

- 1) Tilde säger att det är ombytta roller för henne och Johannes under kvällen som Pontus har fest. Hur menar hon?

- 2) Både Eleni och Tilde är ganska avvaktande och tysta måndagen efter Pontus fest, fast av olika anledningar. Vilka då?

- 3) "Gå på vilken toa som helst." Vad tycker du om klassens diskussion om tjejtoa? Finns det skäl till att just tjejer behöver en särskild toalett?

- 4) Varför vill Eleni så desperat hitta den som tände eld på sporthallen?

- 5) I kapitel 29 är Tilde rädd att hon ska börja gråta för att hon är så arg, och resonerar i huvudet kring "arg-gråt". Är sån gråt ett nederlag, tycker du? På vilket sätt?

- 6) Tjejerna drömmer om en tjejtoa. Vad borde finnas på en sån, tycker du?

- 7) Hur är situationen för Eleni på skolan, med tanke på bränderna?

- 8) Varför stormar Jasmine och Tilde in hos Eleni? Det är Jasmine som propsar på att de måste dit. Vad har hänt den dagen som gör det nödvändigt?

- 9) På Frejaskolan och i resten av Gnesta pratar man om att det måste vara samma person som ligger bakom bränderna. Tror du också det? Varför/varför inte?

Kapitel 41–60

Läs avsnittet först och diskutera efteråt

1) I kapitel 41 är Amir ledsen. Vad tänker du om hans reaktion?

- Vad tycker du om Jasmynes agerande?
- Mimmi tycker att Jasmine är "helt okänslig". Håller du med?
- Betyder det något annat när en kille är ledsen offentligt än när en tjej är det?

2) I kapitel 43 tänker Eleni "Som om de vet något om vad som pågår där" apropå att vuxna älskar att diskutera skolan. Håller du med henne? Vet vuxna inget om vad som pågår i skolan?

3) Har ni trivselregler på din skola? Vem har bestämt dem? Bryr sig folk om dem, eller är de också ett papper som bara sitter på väggen?

4) Vad tycker du om Jasmynes plan att locka till sig pyromanen genom att tända eld på en bänk?

5) Hur påverkar parkbänksbranden läget mellan Jasmine och Eleni?

6) Killarna suckar att tjejerna är så jobbiga hela tiden.

- I vilka situationer får tjejerna på Frejaskolan höra att de är jobbiga?
- Vad tror du det är som killarna tycker är jobbigt?
- Tycker du att det killarna eller tjejerna på Frejaskolan som har mest rätt?

Motivera ditt svar!

7) Läs kapitel 57 extra noga. Vad är det som gör att tjejerna får nog och sparkar igång sina planer?

8) Hur är det i er matsal? Lugnt och skönt eller stökigt och bråkigt, eller mittemellan?

9) Kan Amir och Jasmine bli vänner? Vad tror du?

10) Vad tror du om gymnasalsbranden nu? Hur startade den?

Kapitel 61–79

Läs avsnittet först och diskutera efteråt

1) När Jasmine kommer hem till Eleni säger hon "Vi behöver bråka."

- Vad menar Jasmine med det?
- Vad förändras mellan Eleni och Jasmine i det här kapitlet?
- Vad kan vara skönt med att bråka?

2) "En tyst tjej är en bra tjej" och "Vi respekterar alla med snopp".

- Vad tycker du om de nya trivselreglerna?
- Hur tror du folk på skolan kommer reagera när tjejerna sätter upp dem?

3) Johannes och Noah, hade du misstänkt något? Borde Tilde ha förstått tidigare?

4) I kapitel 71 säger Jasmine "Det är fan årets grej!" om Johannes och Noah.

Hon förklarar det, och att ingen får veta, med "hög status". Vad menar hon med det?

- Kan du förstå hur Jasmine resonerar angående Noah?
- Hade det varit annorlunda för honom att komma ut som gay, om han inte varit snyggast på skolan och bäst i fotboll och allt det där?

5) Vad orsakade branden i gymnasalen? När förstod du hur det hade gått till?

6) Varför är affischerna och toa-aktionen viktiga för tjejerna? Vad får de ut av dem?

7) Man kan säga att slutet innebär upprättelse i flera omgångar, men på vilka sätt?

Tänk till exempel på:

- Eleni
- Tilde och Johannes
- Eleni, Jasmine och Tilde
- Tjejerna på skolan

Berätta vad som händer i slutet och hur det innebär upprättelse för olika personer!

När ni läst hela boken

Dramaturgi och historiens uppbyggnad

1) Bokens huvudpersoner är ju Tilde, Jasmine och Eleni. Är det någon av dem som är mer huvudperson än de andra? Vem och varför?

- Hur förändras de tre huvudpersonerna under bokens gång? Hur är de i början jämfört med i slutet?
- På vilka sätt är Tilde, Jasmine och Eleni lika? På vilka sätt är de olika?
- Vilka egenskaper var viktiga för att de skulle lösa brotten med bränderna?

2) Vilka andra karaktärer tycker du är viktiga? Hur är de viktiga?

3) Vilka är de stora vändpunkterna, när allt förändras och saker ställs på sin spets?

Välj ut 3–4 stycken. Förklara varför de är så viktiga.

4) Läs om bokens första tre kapitel. Vad känns annorlunda nu när du vet hur boken slutar? Varför tror du att författarna har valt att börja historien som den börjar?

5) Boken heter ju *Jobbiga tjejer*. Varför gör den det? På vilket sätt är tjejerna jobbiga?

- Vad är motsatsen till jobbig?
- Kan du komma på något annat ord än jobbig, som beskriver hur tjejerna är i boken?
- På slutet sätter tjejerna upp en affisch där de står "Jobbiga tjejer är smarta tjejer". Vad menar de med det? Håller du med?
- Tänk dig en bok som heter "Jobbiga killar". Vad skulle den handla om?

6) Vilken känsla har du efter att ha läst boken? Vilken känsla tror du att författarna vill förmedla till läsaren?

7) Vad tror du kommer att hända med personerna som låg bakom branden i gymnasalen nu?

8) Vad tror du kommer att hända i nästa bok om Eleni, Tilde och Jasmine?

Igenkänning

1) Vad tycker du om Elenis, Jasmynes och Tildes klass? Vad är bra/dåligt med den?

2) Hur är Frejaskolan? På vilka sätt liknar den er skola? På vilka sätt är den annorlunda?

3) Skulle det som händer i *Jobbiga tjejer* kunna hända i verkligheten?

- Skulle det kunna hända på er skola? Varför eller varför inte?
- Känner du igen diskussionerna/problemen/situationerna som uppstår i boken?
- Välj ut en situation eller diskussion i boken som skulle kunna hända på din skola. Motivera ditt val!
- Välj ut en situation eller diskussion som aldrig skulle kunna hända dig. Varför inte?

4) Är det många i er klass som har samma favoritkaraktär? Varför har ni samma eller olika? Tycker man bäst om den som liknar en själv? Varför/varför inte?

5) Tjejerna på Frejaskolan protesterar mot orättvisor genom att ta över en toalett och sätta upp affischer över hela skolan. Diskutera fördelar och nackdelar med att göra så.

- Vad tror ni kommer hända efter aktionen? Kommer stämningen på skolan bli bättre? Kommer orättvisorna försvinna?
- Hur skulle du göra om du upplevde orättvisor på skolan?
- Hur skulle du göra om du upptäckte att någon annan blev orättvist behandlad?

Ord och begrepp att diskutera:

Pyromani

Ryktesspridning

Feminism

Jämställdhet

Trivselregler

Fördjupningsförslag

1) Härskarteknik är ett begrepp man hör ibland. Undersök vad det är! Hitta exempel på ställen i boken där du tycker att någon använder eller råkar ut för härskarteknik.

2) Skoltoiletter och hur de är eller borde vara är en ständigt aktuell fråga. Vad finns det för undersökningar och projekt om dem?

- Är separata tjejtoaletter befogat eller inte? Undersök och diskutera!

3) Har ni trivselregler på er skola? Vad står det på dem? Och vad tycker du att det borde stå?

4) Den här boken handlar mycket om ryktesspridning. Ryktet om att Eleni är pyroman startar med att någon publicerar en suddig bild på Facebook. Skulle något liknande kunna hända i verkligheten?

- Varför uppstår rykten? Ta reda på så mycket fakta som möjligt!
- Vad kan man göra för att få stopp på (falska) rykten?

Kreativa öningar

1) Gör ett soundtrack! Välj ut en scen i boken och tonsätt den med en låt. Motivera varför du valt den scenen och just den låten.

2) Skriv en dikt som innehåller minst två av orden eld/glöd/brinna/aska/lågor/rök.

3) Skapa dina egna trivselregler. Välj själv om de ska gälla i ditt klassrum eller i ditt rum hemma. Gör en affisch!

4) Vad får man egentligen veta om Tilde, Jasmine och Eleni? Välj en av karaktärerna och skriv ner så mycket du kan om henne, som om du fyllde i en Mina vänner-bok åt henne.

5) Skriv en tidningsartikel om händelserna på Frejaskolan! Föreställ dig att du intervjuar någon i boken precis efter sista kapitlet. Vilka frågor skulle du ställa? Vad tror du att hen skulle svara?

6) *Jobbiga tjejer* är skriven av tre författare: Johanna Lindbäck, Lisa Bjärbo och Sara Ohlsson. Ta reda på så mycket du kan om författarna! Varför tror du att de har valt att skriva just den här boken? Vad tror du att de tycker är viktigast: själva handlingen eller något särskilt budskap?

7) Välj en scen ur boken och dramatisera den. Spela upp den som teater eller filma!

8) Vad får vi egentligen veta om miljöerna i *Jobbiga tjejer*? Välj ett ställe som nämns i boken och rita det som du tror att det ser ut.

9) I boken inreder tjejerna en toalett. Hur ser din drömtoalett ut? Vad finns det där?
Rita eller skriv!

Koppling till centralt innehåll i olika ämnen, åk 7–9

Svenska

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.
- Olika sätt att skapa och bearbeta egna och gemensamma texter till innehåll och form. Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter.
- Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i skönlitteratur för ungdomar och vuxna. Parallellhandling, tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar, inre och yttre dialoger.
- Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i digitala och andra medier och i olika sammanhang.

Samhällskunskap

- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta påverkas, till exempel av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.

- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter, till exempel gränsen mellan yttrandefrihet och kränkningar i sociala medier.
- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.

Bild

- Kombinationer av bild, ljud och text i eget bildskapande.
- Rättigheter och skyldigheter, etik och värderingar när det gäller bruk av bilder samt yttrandefrihet och integritet i medier och övriga sammanhang.

Biologi

- Människans sexualitet och reproduktion samt frågor om identitet, jämställdhet, relationer, kärlek och ansvar.

Religion

- Hur olika livsfrågor, till exempel meningen med livet, relationer, kärlek och sexualitet, skildras i populärkulturen.
- Vardagliga moraliska dilemman. Analys och argumentation utifrån etiska modeller, till exempel konsekvens- och pliktetik.
- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, till exempel frihet och ansvar.